

«Κράτα τον νου σου στον άδη και μην απελπίζεσαι»

Ορθοδοξία / Θεολογία

Αρχιμανδρίτης Πέτρος, Καθηγούμενος Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας

Έπειτα από την όραση του Χριστού όσο περνούσε ο καιρός, η ενέργεια της χάριτος βαθμηδόν ελαττωνόταν. Η μνήμη εκείνου που είχε γνωρίσει παρέμενε στη συνείδησή του, χωρίς όμως την πρότερη ισχύ. Η ειρήνη και η χαρά στην καρδιά του μειώθηκαν, για να αντικατασταθούν από απορία και από φόβο απώλειας του ουράνιου θησαυρού. Πως μπορούσε να αποφευχθεί η απώλεια αυτή;

Ο όσιος Σιλουανός δέχθηκε τη χάρη των τελείων ήδη από την αρχή της πνευματικής τους πορείας. Το χάρισμα αυτό όμως μετατρέπει τη ζωή σε αληθινό μαρτύριο, καθώς η πεπτωκυία ανθρώπινη φύση αδυνατεί να φυλάξει το πλήρωμα της χάριτος. Σύμφωνα με τη μαρτυρία των Πατέρων μας, η αγάπη του Χριστού στον παρόντα κόσμο δεν μπορεί παρά να πάσχει και να υπόκειται διαρκώς «εις πύρωσιν προς πειρασμόν»[\[1\]](#).

Βαρύ πλήγμα για τη ζωή του αγίου Σιλουανού ήταν το γεγονός ότι ο Άγιος δεν

βρήκε Γέροντα που να έχει ανάλογη πείρα με αυτή που δόθηκε στον ίδιο στην αρχή της μοναχικής του ζωής. Η παρουσία ενός τέτοιου Γέροντος θα γινόταν σανίδα σωτηρίας, που θα τον καθοδηγούσε ασφαλώς στον τιτάριο αγώνα του με τους λογισμούς. Βεβαίως, ο Άγιος ήταν καρτερόαθλος, και τελικά εξήλθε τροπαιούχος από το φρικτό πεδίο της πάλης των λογισμών. Πολλοί όμως σε παρόμοιες περιπτώσεις παραφρονούν και χάνονται. Ως μοναχός ο Σιλουανός γνώριζε ότι οι προσβολές του εχθρού αποκρούονται με την αυτομεμψία. Στερημένος όμως από τη συμμαρτυρία κάποιου έμπειρου καθοδηγητή, αδυνατούσε να βαδίσει την οδό μέχρι τέλους.

Στους βίους των Αγίων, και ειδικότερα στην περιγραφή των μετανοούντων στην Κλίμακα του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, παρατηρούμε ότι το πένθος εκείνων που έχουν γνωρίσει την τέλεια χάρη και στη συνέχεια τη στερήθηκαν, είναι απaráκλητο^[2]. Το βάσανό τους ξεπερνά τα βάσανα αυτών που καταδικάστηκαν σε θάνατο και το πένθος τους το πένθος αυτών που θρηνούν νεκρούς^[3]. Κατά τη μακρά περίοδο της αποσύρσεως της θειας χάριτος, ο άγιος Σιλουανός στρεφόταν στον Θεό με επιμονή και μεγάλα δάκρυα. «Υπομένων υπέμεινε τον Κύριον»^[4] στο «μακρύ και ακανθώδες μονοπάτι», προσφέροντας ημέρα και νύχτα προσευχή μετανοίας «μετά κραυγής ισχυράς» προς τον μόνο «δυνάμενον σώζειν αυτόν εκ θανάτου»^[5]. Και όταν «ήλθε το πλήρωμα του χρόνου»^[6], ο Θεός πράγματι έσπευσε να τον συναντήσει και να τον προσλάβει και πάλι με Πατρική αγάπη^[7]. Αυτή τη φορά με την άφθαρτη σπορά του λόγου Του στην καρδιά του εκλεκτού Του.

Διαβάζουμε στον βιο του:

«Δεκαπέντε χρόνια πέρασαν από την ημέρα που του εμφανίσθηκε ο Κύριος. Και να, σε έναν από αυτούς τους μαρτυρικούς νυχτερινούς αγώνες κατά των δαιμόνων, όταν παρ'όλες τις προσπάθειές του δεν μπορούσε να προσευχηθεί καθαρά, ο Σιλουανός σηκώθηκε από το σκαμνί για να κάνει μετάνοιες, αλλά είδε μπροστά του μια γιγάντια μορφή δαίμονα να στέκεται μπροστά στην εικόνα και να περιμένει να δεχθεί την προσκύνηση. Το κελλί ήταν γεμάτο δαίμονες. Ο Σιλουανός κάθισε πάλι στο σκαμνί και, αφού έσκυψε το κεφάλι, με θλιμμένη καρδιά πρόφερε την προσευχή:

“Κύριε, βλέπεις πως θέλω να προσευχηθώ με καθαρό νου, αλλά οι δαίμονες δεν με αφήνουν. Δίδαξέ με τι πρέπει να κάνω, για να μη με ενοχλούν”.

Και άκουσε στην ψυχή του την απάντηση:

“Οι υπερήφανοι πάντοτε έτσι υποφέρουν από τους δαίμονες”.

“Κύριε, δίδαξέ με τι πρέπει να κάνω, για να ταπεινωθεί η ψυχή μου”, είπε ο Σιλουανός.

Η σύντομη αυτή συνομιλία σηματοδότησε νέο και εξαιρετικά σπουδαίο στάδιο στη ζωή του Αγίου. Ο θείος λόγος του μετέδωσε καινούργια ζωή και άνοιξε τα μάτια της ψυχής του, να αρχίσουν να κατανοούν το μυστήριο της χριστοειδούς ταπεινώσεως. Του αποκάλυψε ότι η ρίζα της αμαρτίας, ο σπόρος του θανάτου, είναι η υπερηφάνεια· ότι ο Θεός είναι ταπείνωση, και ως εκ τούτου, όποιος επιθυμεί να ενωθεί με τον Κύριο, οφείλει να μαθητεύσει στην ταπείνωση. Έκδηλη καταστάθηκε πλέον η αιτία της απώλειας της χάριτος – η ψυχή του δεν κατείχε ούτε τη γνώση ούτε τη δύναμη για να διαφυλάξει το χάρισμα του Θεού. Τώρα όμως του δόθηκε το «φως της γνώσεως». Στο εξής άρχισε να κατανοεί τις γραφές και να διακρίνει την οδό της σωτηρίας. Του αποκαλύφθηκαν πολλά μυστήρια από τους βίους και τις γραφές των Αγίων.

Ο Σιλουανός από την πείρα της προσωπικής του ζωής κατανόησε ότι, πεδίο της πνευματικής μάχης του ανθρώπου με το κακό είναι η ίδια η καρδιά του. Τώρα πλέον, σε κάθε προσβολή του διαβόλου έπληττε ο ίδιος την καρδιά του με πύρινη αυτομεμψία. Καταδίκασε τον εαυτό του στην αιώνια βάσανο, επαναλαμβάνοντας συνεχώς: «Αλλά ο Θεός είναι άγιος, αληθινός και ευλογητός εις τους αιώνες». Θωρακισμένος με αυτή τη πύρινη ρομφαία, έγινε απρόσβλητος στο κακό. Σε κάθε εχθρική επίθεση κατακρήμιζε με οργή τον εαυτό του στην άβυσσο του εξώτερου σκότους, οπότε και ο εχθρός υποχωρούσε, καθώς δεν μπορούσε να υποφέρει τη βία του πυρός της μετανοίας του. Όπως αργότερα μαρτυρούσε στις γραφές του, με τη «μεγάλη και ευγενή αυτή επιστήμη» ο νους του καθαρίσθηκε και το πνεύμα μαρτυρούσε στην καρδιά του τη σωτηρία. Κρατώντας τον νου του στον άδη χωρίς να απελπίζεται, μπορούσε να «επιτελή αγιωσύνην εν φόβω Θεού»^[9], και κατ' αυτόν τον τρόπο να αγιάσει «ολόκληρον το πνεύμα και την ψυχήν και το σώμα»^[10].

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

[1]. Βλ. *Α' Πέτρ. 4,12· Πράξ. 26,23· Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, σ. 33.*

[2]. Βλ. *Ο Πλατυσμός της καρδιάς, σ. 73.*

[3]. *Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, σσ. 47-48.*

[4]. *Ψαλμ. 39,1.*

[5]. *Εβρ. 5,7.*

[6]. *Γαλ. 4,4.*

[7]. *Βλ. Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστι, σ. 393.*

[8]. *Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, σ. 49*

[9]. *Βλ. Β' Κορ. 7,1.*

[10]. *Βλ. Α' Θεσ. 5,23.*

<https://bit.ly/3mEhC6g>